

Jaarverslag BOS+ 2012

BOS+ is het samenwerkingsverband tussen BOS+ Vlaanderen vzw en BOS+ tropen vzw

Inhoudstafel jaarverslag BOS+ 2012

1.	Voorwoord, visie en missie	4
1.1.	Voorwoord door de voorzitter en de ondervoorzitter	4
1.2.	Missie en visie	5
2.	BOS+ in Vlaanderen	6
2.1	CO ₂ -bossen	6
2.2	1 Miljoen Bomen en 10 Miljoen Bomen	7
2.3	Plan Boomarter	8
2.4	Spelen en ravotten in Limburgs groen	8
2.5	Agroforestry	8
2.6	Business 4 Bos	8
2.7	De Boom In!	9
2.8	Educatief traject voor toekomstige vakwerkers in de houtsector over bos en klimaat...	9
2.9	Kleur het bos van je dromen	9
2.10	Wat diepe wortels vertellen aan jonge knoppen	10
2.11	Fototentoonstelling 'Spring een gat in de lucht...'	10
2.12	Film in het Bos	10
2.13	Week van het Bos	10
2.14	Dienstverlening	10
2.15	Evaluatie van gemeentelijke en provinciale milieu- jaarprogramma's voor wat betreft duurzaam geëxploiteerd hout	10
2.16	GIS Hageland	11
2.17	VerKOht!	11
2.18	Werkgroepen	11
3.	BOS+ in het Zuiden	13
3.1	Implementatie van een model van duurzame handel van FSC-gecertificeerd hout in de Peruviaanse Amazone	14
3.2	Vlaams Fonds voor Tropisch Bos-projecten	15
3.3	Herbebossing in Ecuador in functie van Telenet klimaat- neutraal vanaf 2015	15

3.4	Duurzame ontwikkeling van rurale gemeenschappen in het deelrivierbekken van de Burgay (Ecuador)	16
3.5	Save the trees (Peru)	16
3.6	10 Miljoen Bomen voor de tropen (Ecuador en Peru)	16
3.7	Synergieproject klimaatverandering (Ecuador)	16
4.	Beleidswerking	17
5.	Communicatie	18
5.1	Bosrevue	18
5.2	Online	18
5.3	Pers	19
6.	BOS+ in cijfers	20
6.1	Samenvatting balans BOS+ Vlaanderen	20
6.2	Samenvatting jaarrekening BOS+ Vlaanderen	21
6.3	Samenvatting balans BOS+ tropen	23
6.4	Samenvatting jaarrekening BOS+ tropen	24
7.	Milieu	27
8.	Organisatie	30
8.1.	Over ons	30
8.2.	Algemene Vergadering	30
8.3.	Raad van Bestuur	30
8.4.	Personeel	30
8.5.	Partners	31
8.6.	Lidmaatschappen	31
9.	Over dit verslag	32
10.	GRI-inhoudsopgave	33

1

Voorwoord. Een bewogen jaar.

1.1

2012 is een bewogen jaar geweest voor onze vereniging(en). Want ja, onder de paraplu van de nieuwe naam BOS+ en de nieuwe huisstijl waarmee we ons op 28 april 2012 aan de buitenwereld presenteerden, gaan nog steeds twee verenigingen (met flukse tred) door het leven: enerzijds de voormalige Vereniging voor Bos in Vlaanderen – nu BOS+ Vlaanderen vzw – en anderzijds het eerdere Groenhart – nu BOS+ tropen vzw. Naar de buitenwereld toe presenteren we ons als BOS+, wat inmiddels ook statutair en bestuurlijk werd vastgelegd door het instrument “personele unie”: de twee verenigingen blijven bestaan, maar verankeren hun nauwe samenwerking onder meer door een gezamenlijke Algemene Vergadering en een identieke Raad van Bestuur.

Deze transformatie kan met recht en rede een keerpunt genoemd worden in de evolutie van beide organisaties: door nauwer en doelgerichter samen te werken, door nieuwe communicatiekanalen te ontwikkelen die ons toelaten onze doelgroepen nog professioneler en efficiënter te benaderen, door een bredere inhoudelijke (samen)werking en door maximaal van elkaars expertise te genieten, werden belangrijke stappen voorwaarts gezet in onze manier van werken. 2013 zal onder meer in het teken staan van de verdere consolidatie van dit proces.

Maar in 2012 werkten we uiteraard niet alleen aan onze eigen interne structuur; navelstaren is immers niet aan ons besteed. We bleven natuurlijk ook en vooral heel actief ons best doen voor het bos, in Vlaanderen en wereldwijd. Ook voor het bos en voor onze vele campagnes ten behoeve van het bos, was het een erg bewogen jaar. Was het de economische crisis die zich nu pas ten volle doorzette binnen onze sector, die er onder meer toe leidde dat we voor de Week van het Bos-campagne niet langer ondersteuning kregen van de Vlaamse overheid? Of speelde ook onze – ons inziens constructieve maar wel – kritische houding t.o.v. het Vlaamse bosbeleid (of het uitblijven daarvan) ons parten?

Wat er ook van zij, BOS+ bleef en blijft niet bij de pakken zitten: in 2012 legden we bijvoorbeeld de lat van onze bosuitbreidingsambities een heel pak hoger, en herdoopten we onze bosuitbreidingscampagne naar 10 Miljoen Bomen. Een campagne die we trouwens sinds de zomer van 2012 in eigen regie uitvoeren, want ook daar is de steun van de Vlaamse overheid weggevallen. We sloegen resoluut de weg van de nieuwe samenwerkingsmodellen in, waarbij we heel veel nieuwe partners uit de bedrijfssector bij onze werking konden betrekken. Onze samenwerking met Telenet springt er bovenuit – eind 2012 hadden we met hun steun reeds 374 hectare bos aangeplant in de projectregio in Ecuador – maar ook de nieuwe partnerschappen i.k.v. 10 Miljoen Bomen, van de biodiversiteitscampagne Business 4 Bos, of op maat van de klant, zoals de campagne De Boom In voor Tetrapak, maken stilaan een belangrijk deel uit van onze portfolio.

BOS+ is hiermee een weg ingeslagen die nog deels onbekend is en waar nog het nodige

leergeld betaald zal moeten worden. Anderzijds zal deze bredere werking zeker zorgen voor een duidelijke meerwaarde, zoals een broodnodige diversificatie van onze middelen, en de totstandkoming van interessante kruisbestuivingen met doelgroepen die we traditioneel moeilijker bereikten. Een weg die we zeker ook in de toekomst zullen blijven bewandelen.

Kris Verheyen
Voorzitter BOS+

Geert Lejeune
Ondervoorzitter BOS+

1.2

Missie

BOS+ wil de motor zijn van acties rond de uitbreiding, het behoud en het beheer van bossen in Vlaanderen en in het Zuiden om zo bij te dragen tot een groeiend bewustzijn van het belang van bos en bomen voor een leefbare wereld voor mens, plant en dier.

BOS+ wil dat de mensen op een duurzame manier kunnen genieten van de natuurlijke hulpbronnen. Daartoe zet BOS+ in het Zuiden activiteiten op met een dubbel doel: lokale duurzame ontwikkeling én natuurbehoud, -beheer en/of -herstel.

BOS+ werkt hiervoor actief samen met partnerorganisaties in Vlaanderen en het Zuiden.

Visie

Bos en bomen dragen bij tot een betere samenleving.

Er zijn grotere inspanningen nodig voor de uitbreiding, het behoud en het beheer van bossen om te komen tot een leefbare wereld voor mens, plant en dier. BOS+ heeft voeling met het werkveld van bosbeheerders en bouseigenaars, monitort de situatie in eigen land en volgt mondiale tendensen actief op.

Op basis van alle beschikbare expertise ontwikkelt BOS+ een innoverende visie op bosbeleid en duurzaam bosbeheer. Vanuit die visie wil BOS+ in de eerste plaats beleidsverantwoordelijken aanzetten om zich actiever in te zetten voor meer en beter bos. Dit is een dwingende eis, want bos doet leven.

Omwille van het brede maatschappelijke belang van bos voert BOS+ haar pleidooi samen met geëngageerde maatschappelijke actoren. BOS+ stelt instrumenten ter beschikking van organisaties, ondernemingen, gangmakers, onderwijs, milieu- en Noord-Zuid-ngo's en bosgroepen om samen op te komen voor meer en beter bos, in Vlaanderen en in het Zuiden.

2

BOS+ in Vlaanderen

Een van de kerntaken van BOS+ is het opzetten van gerichte programma's om specifieke doelgroepen in Vlaanderen te informeren, te sensibiliseren en te mobiliseren rond het belang en de betekenis van bos, op lokaal en mondiaal niveau. Over de noodzaak van bosbehoud, duurzaam multifunctioneel bosbeheer, en bosuitbreiding, over de link met klimaatverandering en allerlei ecosysteemdiensten, enz... We proberen hen ook bewust te maken van het feit dat zij daar zelf een actieve rol in kunnen spelen.

De uitgangspunten voor deze programma's sluiten nauw aan bij onze visie en missie en komen voort uit internationaal erkende documenten zoals de Rio-conventies, de IPCC-rapporten, gegevens van de FAO, en uit de beleidsvisie en -teksten van de betrokken overheden in Vlaanderen. Dit alles op een degelijke, wetenschappelijk onderbouwde manier.

Samenwerking met tal van partnerorganisaties (FSC België, MUS-E, Globelink, Gezinsbond, Green, Trage Wegen, Limburg.net, Pasar, Natuurpunt, ...) en monitoring van de projecten met verschillende relevante actoren zoals MOS, OpleidingsCentrum Hout, Kleur Bekennen of de Bosgroepen zorgen ervoor dat we nauwkeurigheid en consistentie kunnen garanderen.

2.1

CO₂-Bossen

"Een warme wereld is een hongerige wereld" (De Morgen). "Warm winterweer ontregelt natuur" (De Standaard). "Ijskappen smelten drie keer zo snel als twintig jaar geleden" (Het Laatste Nieuws). De krantenkoppen liegen er niet om: er is iets aan de hand met ons klimaat. Als we niet heel snel afdoende maatregelen nemen om de klimaatverandering te stoppen, zal nog deze eeuw de temperatuur op aarde met 4 °C toenemen. De gevolgen hiervan zullen desastreus zijn. Een manier om klimaatverandering tegen te gaan is bossen planten want die slaan CO₂ op.

Limburg.net, de Limburgse afvalintercommunale, mag wat CO₂-compensatie betreft gerust een pionier in Vlaanderen genoemd worden. In 1999 vatte de intercommunale het plan op om een deel van hun CO₂-uitstoot te compenseren door bosaanplanting. Laat dat nu net de corebusiness zijn van BOS+... De organisatie klopte aan bij BOS+ om een samenwerking op te starten. Sindsdien zoekt BOS+ gronden in de provincie Limburg om aan te kopen en te bebossen, dit in overleg met de natuur- en landbouwsector. Na de bebossing schrijft BOS+ een beheerplan en ten slotte dragen we het beheer over aan één van de terreinbeherende natuurorganisaties. De voorbije jaren werden zo op tien locaties al bijna 50 hectares bos aangeplant. Dat dit CO₂-verhaal niet bij mooie woorden blijft, maar ook effectief werkt, bewijzen de berekeningen. Een externe doorlichting van de koolstofvoetafdruk van

Limburg.net stelde dat de ongeveer 100.000 nieuwe Limburg.net-bomen nu jaarlijks al een kwart van de eigen CO₂-uitstoot van de organisatie compenseren.

In 2012 kochten we nieuwe gronden aan in Houthalen-Helchteren, goed voor 8,4 hectare. Op 6 december staken een honderdtal leerlingen van de Vrije Basisschool Lillo's Klavertje er de eerste bomen in de grond. De komende jaren zal in verschillende fases de rest van de gronden bebost worden. Voor 5 bestaande CO₂-bossen keurde het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) de beheerplannen goed, het beheer van 5 CO₂-bossen (34 ha) werd overgedragen aan ANB en het beheer van 1 ha CO₂-bos werd overgedragen aan Orchis vzw.

2.2

1 Miljoen Bomen en 10 Miljoen Bomen

In augustus 2012 liep de 1 Miljoen Bomen-campagne af. De teller klokte af op 1.068.686 bomen, een voortreffelijk resultaat. Zo voortreffelijk dat we wel nog even willen doorgaan... We hebben onszelf een nieuw en wel zeer ambitieus doel gesteld: 10 miljoen nieuwe bomen tegen 2020. Surf naar www.10miljoenbomen.be om onze nieuwe campagnewebsite te bekijken!

In 2012 vonden zo'n 20 bedrijfsbossen een plekje in Vlaanderen. Sponsors waren onder andere de Lions Club, Think Pink, Ecover, KBC,... Ook het verkiezingsbos groeit sinds begin december. Naar aanleiding van de verkiezingen van 14 oktober riepen we alle politici op om hun verkiezingsdrukwerk terug om te zetten in bomen. Dat konden ze door een gift te storten voor de 10 Miljoen Bomen-campagne. Die verkiezingsbomen kregen een plekje in het Oostendse stadsrandbos.

2.3

Plan Boomarter

Sinds 2006 is Plan Boomarter hét natuurverbindingsproject in Halle. Samen met de buurtbewoners en de projectpartners Stad Halle, ANB, Natuurpunt Halle, Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei werken we aan de natuurlijke verbindingen tussen de belangrijkste natuurgebieden. Dit jaar werd extra toegespitst op de Europese instandhoudingsdoelstellingen. Als één van de proefprojecten van de Vlaamse overheid proberen we het dikke rapport met natuurdoelen om te zetten in daden. En met succes! Er werden weer verschillende houtkanten en boomgaarden gepland en geplant. Bovendien werd de basis gelegd voor een hernieuwde overeenkomst, met 'oude' en nieuwe partners en met concrete doelstellingen tegen 2020.

2.4

Spelen en ravotten in Limburgs groen

Dat buiten spelen in het groen belangrijk is voor kinderen weet BOS+ al lang. We stonden enkele jaren geleden mee aan de wieg van de speelbossen in Vlaanderen. Met de begeleiding bij de ontwikkeling van de Interactieve Speelweefselkaart (ISK) breiden we daar nu een vervolg aan. In 2012 werd de ISK operationeel: jeugdambtenaren kunnen het groene speelweefsels digitaliseren op een online-kaart die iedereen die dat wil, kan raadplegen via www.groenspeelweefsel.be. Naast deze digitale toepassing stonden we ook in voor een actieplan voor groen speelweefsel in Hechtel-Eksel. In 2012 startten de werken in die pilootgemeente om zes speelterreinen een volledige make-over te geven en natuurlijk-avontuurlijk in te richten. Dit project kwam tot stand met steun van de Vlaamse overheid.

2.5

Agroforestry

In 2011 coördineerde BOS+ de aanplanting van 12 hectare agroforestry. Dit is een landgebruiksvorm waarbij bomen en akkerbouwteelten of veeteelt gecombineerd worden op eenzelfde perceel. Op beide componenten heeft dit gunstige invloeden. In 2012 hielden we de aanplanting in goede conditie. BOS+ gaf er uitleg aan verschillende geïnteresseerden. Samen met het Consortium Agroforestry zochten we naar manieren om agroforestry bekender te maken in Vlaanderen.

2.6

Business 4 Bos

Business 4 Bos wil samen met bedrijven en bouseigenaren uit Vlaams-Brabant werken aan de ecologische kwaliteit van onze bossen, en samen met hen het bos een duwtje in de rug geven.

2012 betekende de opstart van het project. Er werd heel wat achtergrondinformatie opgezocht (het project kadert binnen de instandhoudingsdoelstellingen), promomateriaal ontwikkeld (de website www.business4bos.be, de flyer, banners en advertenties, ...) en contacten gelegd. Zo werd het project Business 4 Bos niet alleen vermeld in heel wat nieuwsbrieven en tijdschriften, alle Vlaams-Brabantse bosgroepleden werden aangeschreven om te peilen naar hun interesse en meer dan 1000 bedrijven werden op de hoogte gebracht van het bestaan van het project. Een lange lijst met potentiële maatregelen is hiervan het resultaat.

Op 7 december 2012 vond de eerste realisatie plaats. Samen met een schooltje uit te buurt kregen zo'n 600 jonge boompjes een plaatsje in een populierenbos in Gooik. De eigenaars zijn heel tevreden met het initiatief. Hun bos krijgt niet alleen de hoogst noodzakelijke onderbegroeiing, ze krijgen een financiële vergoeding én een leuke plantdag! Ook al had het gesneeuwd, zo'n klas enthousiaste leerlingen is niet te stoppen!

Bovendien biedt eind 2012 een goed vooruitzicht. Er werden verschillende concrete afspraken gemaakt met mogelijke sponsorbedrijven in 2013.

Business 4 Bos is een pilootproject in Vlaams-Brabant. Achteraf zal de opgedane kennis ter beschikking gesteld worden voor andere provincies. Een project met potentieel! Op te volgen dus. Dit project kwam tot stand met steun van de Vlaamse overheid.

2.7

De Boom In!

(Leerling van het 5de leerjaar, Overijse) "Leren in het bos is zoveel leuker dan in de klas! Wanneer gaan we terug?"

De Boom In, het educatieve project van BOS+, Green vzw en Tetra Pak, trok ook dit jaar doorheen het Vlaamse land. Onze website www.deboomin.eu werd in 2012 meer dan 5.500 keer bezocht, waarbij leerkrachten reeds 11.700 keer een activiteit gedownload hebben! Verspreid over de 5 provincies trokken onze projectmedewerkers met zo'n 30 klassen het bos in. Meer dan 50 verschillende activiteiten werden getest en goedgekeurd.

2.8

Educatief traject voor toekomstige vakwerkers in de houtsector over bos en klimaat in mondiale context

Het Educatief traject voor toekomstige vakwerkers in de houtsector wil duurzaam en klimaatvriendelijk houtgebruik bij leerlingen uit het studiegebied Hout promoten. Door middel van een informatief spel in de klas, Dwarsbomen, en de Footprint, een instrument waarbij jongeren intensief begeleid worden bij een praktijkwerkstuk, komen verschillende mogelijkheden en bedenkingen bij duurzaam houtgebruik aan bod. In 2012 werd er een trajectwerking opgezet in Limburg, Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen. In totaal waren er 58 klassen bij dit project betrokken. Dit project kwam tot stand met steun van de Vlaamse overheid.

2.9

Kleur het bos van je dromen

Vlaamse lagere schoolkinderen komen via kunst en cultuur in aanraking met de waarde en diversiteit van de natuurlijke rijkdommen in de tropen, met de verschillende sociale en culturele functies van tropisch bos en het belang van bos voor ontwikkeling in het Zuiden. Vanaf het schooljaar 2012-2013 komt Kleur het bos van je dromen via een MUS-E programma in de Vlaamse scholen.

In 2012 hebben er 5 klassen deel genomen aan het project. Ecuadoraanse jongeren hebben ons 26 filmpjes opgestuurd over hun land en zijn bossen. In 5 scholen hebben we in september een spetterende introductiedag gegeven, voor in totaal meer dan 1000 kinderen. Dit project kwam tot stand met steun van de Vlaamse overheid.

2.10

Wat diepe wortels vertellen aan jonge knoppen

Voor dit project worden getuigenissen verzameld van senioren in Vlaanderen en in Peru over de (veranderende) band die ze hebben met het bos in het dagelijks leven. Op die manier willen we in de eerste plaats met deze doelgroep stilstaan bij het belang van bos en natuur. Daarnaast zal er op basis van deze getuigenissen een voorleesboek gemaakt worden voor kinderen tussen 7 en 10 jaar om ook deze tweede doelgroep (opnieuw) in contact te brengen met de belangrijke functies van het bos. Dit boek zal in de zomer van 2014 beschikbaar zijn in een groot aantal Vlaamse bibliotheken en scholen. Er zal ook een beleidsdocument opgesteld worden naar de overheid toe om ook op dat niveau aan sensibilisering te doen. Dit project kwam tot stand met steun van de Vlaamse overheid.

2.11

Fototentoonstelling "Spring een gat in de lucht..."

"Spring een gat in de lucht want anders kan de aarde je niet houden" is een mobiele fototentoonstelling van Steven Heyvaert. Ze toont het dagdagelijkse leven van Ecuadoraanse gemeenschappen die hoopvol proberen blijven in een benarde mondiale context van vernietiging van ecosystemen, verlies aan biodiversiteit, klimaatopwarming en armoede. In 2012 was de tentoonstelling te zien in Gooik, Asse, Ronse, Merelbeke en in de stationshal van Gent-Sint-Pieters. Dankzij de steun van de provincie Oost-Vlaanderen hebben we deze en andere educatieve activiteiten in de provincie opgezet.

2.12

Film in het Bos

Stilaan een klassieker, en ook in 2012 opnieuw een absolute voltreffer: ook in de zomer van 2012 draaide BOS+ op acht locaties in Vlaanderen een fel gesmaakte Film in het Bos. Voorafgaand aan de hoofdfilms met ecoknipooг vertoonden we ook telkens de prachtige kortfilm "Over Bossen en Mensen" van Yann Arthus-Bertrand, in het Nederlands ingesproken door BOS+ meter Marie Vinck. Een samenwerking van BOS+ met Gezinsbond en de lokale bosbeheerders waar de film doorgaat.

2.13

Week van het Bos

Van 14 tot 21 oktober was het weer de hoogmis van het bos in Vlaanderen. Deze campagne die aan zijn 34ste editie toe was, zoomde in 2012 met de slagzin "Iedereen welkom" in op het thema toegankelijkheid. BOS+ organiseerde een fel gesmaakte studienamiddag die drie thema's behandelde: integrale toegankelijkheid, spelen in bossen en nieuwe (digitale) vormen van toegankelijkheid.

2.14

Dienstverlening

BOS+ heeft ook een dienstverlenende functie. Via de website, info@bosplus.be of telefonisch kan iedereen gericht vragen stellen over bosgerelateerde onderwerpen. Wij beantwoorden zoveel mogelijk vragen zelf, of verwijzen indien nodig door naar andere organisaties of personen. In 2012 beantwoordde BOS+ ongeveer 450 vragen.

2.15

Evaluatie van gemeentelijke en provinciale milieujaarprogramma's voor wat betreft duurzaam geëxploiteerd hout

In 2011 schreven weer meer dan 300 gemeentes in op de samenwerkingsovereenkomst van de Vlaamse overheid. Voorjaar 2012 controleerde BOS+ de dossiers op het onderdeel 'duurzaam houtgebruik'.

2.16

GIS Hageland

In opdracht van en in samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) onderzocht BOS+ de bosuitbreidingsmogelijkheden binnen en aangrenzend aan de huidige ANB-perimeters. Deze in 2011 opgestarte studie werd in 2012 afgerond en geeft richting aan het aankoopbeleid in de beheerregio Hageland.

2.17

VerKOHt!

Begin 2012 was het demonstratieproject over kortoomloophout (KOH) aan zijn sluitstuk toe. In de Bosrevue schreven we een artikel over de stand van zaken van deze landbouwteelt. Op KOH-percelen in Lochristi en Brugge organiseerden we samen met Universiteit Antwerpen, Inagro en het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek druk bijgewoonde oogstdemonstraties met nieuwe machines. Daarnaast assisteerden we ook enkele kandidaat-aanplanters bij de realisatie van KOH.

2.18

Werkgroepen

2.18.1 Actie en beleid

Werkgroep Actie en Beleid is en blijft de draaiende motor achter tal van actuele beleidsdossiers die pijnpunten in het Vlaamse en internationale bosbeleid blootleggen, ad hoc-acties om de beleidsmakers en burgers te sensibiliseren over het belang van een degelijk bosbeleid en hét infoloket voor iedereen die met op til zijnde ontbossingen te maken krijgt.

2.18.2 Tropisch Bos

De werkgroep zette het jaar in met een museumbezoek aan het Jubelparkmuseum, waar een tentoonstelling over de Amazone-indianen in Brazilië liep. Naast de ondersteuning van het project Trees For Farmers in Noord-Ethiopië, werd ook de basis gelegd voor een nieuwe projectondersteuning in Burkina Faso, met Association Planète Verdure.

2.18.3 Recreatie

Ook in 2012 richtten we ons met deze werkgroep op verschillende doelgroepen en organiseerden we tal van wandelingen en activiteiten. We brachten een 'biodiversiteitsbezoek' aan de Liereman in Turnhout, nodigden een sprookjesfee uit in school De Zonnebloem in Oostende, bezochten bosreservaat het Muizenbos, ...

2.18.4 Pro Silva

Pro Silva is een set van beheercriteria die moet leiden tot een praktische en professionele benadering van modern bosbeheer dat natuurvoldend en extensief is. Zowel houtproductie als de ecologische functie van bossen zijn daarbij prioritair.

Deze werkgroep focust vooral op het organiseren van excursies, met als doel de kennis over Pro Silva-beheer te vergroten en ervaringen uit te wisselen tussen de deelnemende bos- en natuurbestuurders. Ook in 2012 trokken we er op uit: samen met Inverde, ANB en de Nederlandse bosgroepen organiseerde BOS+ een driedaagse excursie naar Duitsland waar één van de gangmakers van de QD-methode, ons liet kennismaken met dit nieuwe bosbeheerconcept. De interessante ervaringen werden neergeschreven in Bosrevue 41.

2.18.5 Communicatie

Werkgroep Communicatie hield zich in het verleden traditioneel bezig met de publicatie van onze 2 tijdschriften, de Boskrant en de Bosrevue. In 2012 werd de Boskrant echter stopgezet en vervangen door gratis, online communicatie via de vernieuwde website, nieuwsbrief, en via onze Facebookpagina. De werkgroep heeft zich in 2012 vooral hieraan gewijd.

2.18.6 Productontwikkeling

Werkgroep productontwikkeling stak in 2012 de handen stevig uit de mouwen en knipte, plakte, naaide en schilderde 5 schitterende nieuwe boomkostuums in elkaar. Een sterk staaltje knutselwerk dat we met trots kunnen dragen.

BOS+ in het Zuiden

Voor de projecten gefinancierd door het Vlaams Fonds voor Tropisch Bos, BTC en DGD wordt op het vlak van toezicht en evaluatie van programma's gewerkt met het logisch kader als monitoring- en evaluatietool. Er wordt hierin gebruik gemaakt van de bekende SMART-indicatoren (Specific, Measurable, Achievable, Relevant en Time-bound). Deze tool zorgt er voor dat de projectaanpak resultaatgericht is, dat de opvolging eenvoudiger is, en dat de partnerorganisaties hun projectbeheer en verslaggeving goed doordenken en systematiseren. BOS+ zorgt er voor dat de partnerorganisaties hierin begeleid en ondersteund worden en stuurt bij waar nodig. Het gebruik van deze tool, die jammer genoeg ook heel wat tekortkomingen heeft, zorgt er ook voor dat er bij de tussentijdse verslaggeving makkelijker bijgestuurd kan worden.

Wat betreft de coördinatie met activiteiten van andere actoren: tijdens evaluatiebezoeken is er regelmatig overleg met Belgische diensten voor ontwikkelingssamenwerking in de landen waar we werken. Ook met nationale overheidsdiensten (voornamelijk ministerie van milieu, bosbouw en deeldepartementen) en lokale overheden worden tijdens de evaluatiebezoeken overlegmomenten gehouden. Op die manier worden de activiteiten van BOS+ afgestemd op de lokale en politieke omstandigheden en zijn ook de overheden op de hoogte van de activiteiten van BOS+.

In Ecuador, één van onze focuslanden, is BOS+ tropen lid van Fabec, het forum van de Belgische ontwikkelings-actoren in Ecuador (<http://www.fabec.org.ec>) met een lokale vertegenwoordiger die de bijeenkomsten bijwoont (Herwig Bellemans, vrijwillig). Deze groep komt regelmatig samen om de acties op elkaar af te stemmen en samen initiatieven te nemen. Zo werd in 2012 Samen met Protos, VECO, Trias en FOS een tweede stap gezet in het synergetraject met als thema klimaatverandering in Ecuador met hun lokale partnerorganisaties. Er werd in 3 tweedaagse workshops gewerkt rond kwetsbaarheid voor en adaptatie aan klimaatverandering, uitgewisseld en gekeken hoe de organisaties samen verder rond deze thema's kunnen werken, door dit op te nemen in de nieuwe programma's en een verder traject uit te bouwen.

3.1

Implementatie van een model van duurzame handel van FSC-gecertificeerd hout in de Peruviaanse Amazone

De specifieke doelstelling van dit project bestaat erin om 6 inheemse gemeenschappen in de Ucayali regio te Peru te ondersteunen bij het ontwikkelen van een model van duurzame handel van, liefst FSC-gecertificeerd, hout afkomstig uit hun gemeenschapsbossen.

De betrokken dorpingen krijgen op regelmatige basis vorming over bosbouw en duurzaam bosbeheer, bos- en houtcertificering, verantwoorde houtkaptechnieken, gebruik van machines en apparatuur, groepswerking, beheer en administratie. Er is zo goed als permanente technische assistentie in de dorpen om ervoor te zorgen dat het aangeleerde ook effectief geïmplementeerd wordt en hun productie- en commercialiseringeniveau in kwantiteit en kwaliteit verhoogd. Het project beoogt de hele ketenaanpak, van houtproductie tot commercialisering.

Dit project dat uitgevoerd wordt door een van onze best gekende partners, AIDER, ontvangt financiering van verschillende kanalen, zowel privé als overheid: BTC, het bedrijf Graco en het Vlaams Fonds voor Tropisch Bos.

Vlaams Fonds voor Tropisch Bos-projecten

In september 2012 lanceerde BOS+ tropen in opdracht van ANB na lang afwachten een nieuwe oproep voor projectvoorstellen voor het Vlaams Fonds voor Tropisch Bos. Van de 14 ontvangen voorstellen werden 3 projecten geselecteerd. Er zal voor een totaal van € 249.000 geïnvesteerd worden.

De projecten die startten in 2010 en 2011 werden ook in 2012 verder gezet:

1. AIDER (Asociación para la Investigación y Desarrollo Integral) werkt aan een model voor duurzame bosexploitatie van FSC-gecertificeerd hout in drie inheemse Shipibo Konibo gemeenschappen in de regio Ucayali in Peru.
2. APP (Asociación Putumayo Peru) helpt de lokale Secoya en Kichwa gemeenschappen bij het ontwikkelen en toepassen van een duurzaam ontwikkelingsmodel, met het oog op het behoud van de biodiversiteit en het duurzaam beheer van de natuurlijke rijkdommen van dit uitzonderlijke ecosysteem in Peru dat bedreigd wordt door de olie-industrie.
3. Versterking en uitbreiding van een duurzaam programma van biodiversiteitsbehoud en herstel van ecosysteemdiensten in zes gemeenten in het zuiden van Ecuador (provincies Loja en El Oro) door Naturaleza y Cultura Internacional.
4. Verbetering van het beheer van de ecosysteemdienst biodiversiteit in het territorium Waorani van het biosfeerreservaat Yasuní door TRAFFIC-Zuid-Amerika samen met de vrouwenvereniging van de Waorani in de Ecuadoraanse Amazone.
5. Duurzaam beheer ter bescherming van het Nationaal Park Yanachaga-Chemillén met medewerking van het Beheerscomité en de bevolking van de bufferzone.
6. Incienso (wierook), een strategisch natuurlijke hulpbron voor de bescherming en duurzaam gebruik van het bos in het territorium van de inheemse gemeenschap Leco de Apolo en het Nationaal Park Madidi in Bolivia.

Herbebossing in Ecuador in functie van Telenet klimaatneutraal vanaf 2015

In 2012 werd ons groot herbebossingsproject van 500 ha met inheemse soorten in het Noorden van Ecuador volop verder gezet. Onze Ecuadoraanse partnerorganisatie Mindo Cloudforest Foundation slaagde erin om 386 ha aan te planten en heeft nieuwe geïnteresseerde landeigenaars gevonden in de vallei van de rivier Mira voor de aanplantingen van 2013. Veel terreinen zijn sterk gedgegradeerd zodat de aanplantingen een significante sociaal-economische en ecologische impact zullen hebben. In 2012 rondde Rainforest Alliance met succes het validatieproces af.

BOS+ kan met trots zeggen dat het eerste herbebossingsproject in Ecuador dat voldoet aan zowel de Verified Carbon Standard en de Climate, Community and Biodiversity Standard op haar naam geschreven staat.

3.4

Duurzame ontwikkeling van rurale gemeenschappen in het deelrivierbekken van de Burgay (Ecuador)

Het project is een verderzetting van een eerder door DGD ondersteund project. Het situeert zich in het deelrivierbekken van Burgay, in het zuiden van Ecuador. Dit bekken is van cruciaal belang voor de watervoorziening van de groeiende bevolking in de omliggende steden. Door de teloorgang van het natuurlijke ecosysteem komen de gemeenschappen vanuit de hele regio in een negatieve spiraal. De beschikbaarheid van zuiver en voldoende water, hout en andere bosproducten wordt meer en meer bedreigd, en het landbouw- en veeteelt-potentieel vermindert door landdegradatie. Dit project wil deze vicieuze cirkel doorbreken door zich toe te leggen op duurzaam beheer van de mozaïek van landbouw-, veeteelt- en natuurgebied in de hooglanden van dit bekken.

3.5

Save the trees (Peru)

Het is al vijf jaar dat Mobistar BOS+ steunt bij bosbehoud en -herstel. Sinds 2012 gaat de steun van Mobistar via onze partnerorganisatie AIDER naar het Ucayali bekken in de Amazone, waar het accent ligt op (1) bescherming van het gemeenschapsbos in het indianendorp Nuevo Ahyapa en het aanpalend natuurreservaat SIRA (600.000 ha) en (2) het herstel van 12 ha bos door de aanplanting van inheemse snelgroeiende bomen in agroforestry systemen.

3.6

10 Miljoen Bomen voor de tropen (Ecuador en Peru)

In 2012 werden meer dan 40.000 bomen aangeplant in Ecuador en Peru. Het project dat liep in Bolivia, werd aan het begin van dit jaar afgerond met de realisatie van een nieuw bos van 10 ha met inheemse soorten in de Andes.

In Ecuador wordt verder samengewerkt met de organisatie Naturaleza y Cultura die een integraal project van herstel van antieke wateropvangsystemen combineert met herbebossing met inheemse soorten in samenwerking met de lokale bevolking en een 300-tal jongeren. Deze aanplanting kon gebeuren dankzij de diverse giften op de projectrekening van BOS+ bij de Koning Boudewijnstichting.

In Peru werden dit jaar, dankzij de steun van Melitta, meer dan 5.000 bomen aangeplant in Pangoa in samenwerking met de coöperatieve van biologische koffieboeren.

3.7

Synergieproject klimaatverandering (Ecuador)

BOS+ nam samen met vier andere Belgische ngo's en drie van haar partnerorganisaties deel aan een leer- en uitwisselingstraject te Ecuador. De doelstelling van deze workshops is om binnen projectbeheer optimaal rekening te houden met klimaatverandering, kennis en ervaring rond dit thema uit te wisselen en te kijken waar mogelijke samenwerking hier rond tussen de verschillende partners (zowel Belgische als Ecuadoraanse) mogelijk is.

4

Beleidswerking

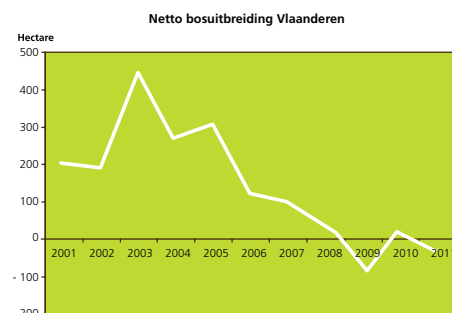
Naast de reguliere beleidswerking, zoals onder andere de opvolging van de nationale en internationale beleidsprocessen, het lanceren van actiegerichte voorstellen en het “aan de boom schudden” waar nodig, legde BOS+ zich het afgelopen jaar toe op een aantal beleidsevaluerende projecten.

Sinds begin 2011 werd in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos gezocht naar een optimalisatie en integratie van de bestaande subsidiesystemen voor bos. Via literatuurstudie en een grootschalige bevraging bij een brede basis bosbeheerders konden knelpunten in de bestaande systemen gedetecteerd worden. BOS+ bestudeerde de subsidiesystemen in vergelijkbare bosarme economische topregio's en formuleerde een aantal suggesties ter optimalisatie van de bestaande systemen. Op basis daarvan werd een voorstel uitgewerkt voor een vernieuwde aanpak.

Naast de optimalisatie van de bossubsidies ging BOS+ begin 2012 ook werken rond de bosgroepen. In een gezamenlijke opdracht met studie- en adviesbureau Technum voerden we een studie uit die de merites van het instrument Bosgroepen voor het private bosbeheerde evalueerde. Het uiteindelijke resultaat van het onderzoek zal een gefundeerde uitspraak zijn over de effectiviteit en efficiëntie van de bosgroepen. Bovendien zal het onderzoek een antwoord bieden op de vraag of het instrument betekenisvol bijdraagt tot duurzaam multifunctioneel bosbeheer en hoe het instrument zich verhoudt tot andere bestaande of potentiële beleidsinstrumenten.

Daarenboven was BOS+ vertegenwoordigd in een aantal overlegmomenten in, met en buiten de Natuur- en Bossector. Het overleg ANB-Bos, de Bossenwerkgroep met Natuurpunt, de Vlaamse MINA-raad, de Permanente Werkcommissie Bos, de rondetafelgesprekken in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen; het zijn maar enkele van de zeer diverse overlegstructuren waaraan Bos+ deelneemt. Continu oplossingsgericht denken en via regelmatig overleg met de andere partners zoeken naar oplossingen voor knelpunten die bos(uitbreiding) hinderen en op de helling zetten, daar staat BOS+ voor.

Hoogtepunt voor de actiegerichte beleidswerking van BOS+ was opnieuw de jaarlijkse Bosbarometer. Opnieuw is er netto bos verdwenen in Vlaanderen, opnieuw kwamen het voorbij de gekende knelpunten voor het voetlicht, opnieuw legt BOS+ de vinger op de wonde(n) en opnieuw roept BOS+ met haar barometer het beleid tot de orde. De 'Bosbarometer 2012: waar blijven de daden' vond heel wat bijval in geschreven, gesproken en digitale pers. Want die aandacht en continue ijver voor het bos is meer dan nodig en zal hopelijk leiden tot daden op het terrein!

5

Communicatie

5.1

Bosrevue: hét tijdschrift over duurzaam bosbeheer

De Bosrevue vertaalt wetenschappelijk bosonderzoek en actuele evoluties in het bosbeleid en -beheer naar de praktijk. Het tijdschrift is er voor bosbeheerders, -groepen, -eigenaars ... kortom iedereen die geïnteresseerd is in bossen en het beheer ervan. In 2012 waren er 872 betalende Bosrevue-abonnees.

In 2012 verscheen de Boskrant, het ledentijdschrift van de vereniging, twee keer. Sinds juni 2012 wordt de papieren versie van de Boskrant vervangen door een gratis online nieuwsbrief. Zo sparen we papier uit en bereiken we nog meer mensen.

5.2

Online

Samen met onze nieuwe naam en huisstijl kreeg ook de website een volledige make-over. De BOS+ website (www.bosplus.be) trekt de aandacht met banners die actuele thema's in de verf zetten. Via het menu 'Aanbod op maat' leiden we de bezoekers doelgroepgericht naar specifieke projectpagina's, bosinfo is te vinden in het Kenniscentrum, onze producten in de Boswinkel... De nieuwsberichten hielden de websitebezoekers up to date over belangwekkend bosnieuws. De kalender kondigde een dertigtal activiteiten aan. Delen van de inhoud hebben naast een Nederlandstalige ook een Engelstalige en/of Spaanstalige versie. En de BOS+ webpagina's vallen in de smaak. In 8 maanden klokte de website af op net geen 20.000 unieke bezoekers die samen meer dan 110.000 pagina's bezochten.

Ook het e-zine werd in een volledig nieuw jasje gestoken. Meer dan 7200 nieuwsbrieflezers ontvingen onze digitale nieuwsbrieven. Ten slotte houdt BOS+ zijn achterban ook op de hoogte van belangrijke, interessante en knettergekke bosnieuwtjes via een Facebook-pagina. Een groeiend aantal volgers vindt BOS+ leuk.

5.3

Pers

Naast deze digitale media, stuurt BOS+ regelmatig persberichten uit over de realisaties en stand van zaken van lopende projecten, om beleidskwesties aan te kaarten en plantacties aan te kondigen, kortom om het belang van bos in de kijker te plaatsen.

En daar slagen we bijna dagelijks in! In 2012 kwamen we gemiddeld dagelijks in de pers aan bod, met als koplopers in de geschreven pers Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad en De Standaard. Ook via deze kanalen vervult BOS+ zijn taak om het bos dichterbij de mensen te brengen.

6

BOS+ in cijfers

De balans van BOS+ wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van 16 mei 2013. De balans en resultatenrekening 2012 wordt eind mei/begin juni 2013 neergelegd bij de balanscentrale van de Nationale Bank van België.

6.1

Samenvatting balans BOS+ Vlaanderen

Het balanstotaal bedroeg € 1.092.319,09 per 31 december 2012.

ACTIVA	op 31/12/2012	PASSIVA	op 31/12/2012
vaste activa		eigen vermogen	
materiële vaste activa	€ 29.497,84	permanente financiering natura	€ 27.650,00
financiële vaste activa	€ 25.933,96	fondsen	€ 587.287,36
vlottende activa		vreemd vermogen	
vorderingen < 1 jaar	€ 360.751,67	schulden op < 1 jaar	€ 282.682,05
overlopende rekeningen	€ 22.623,50	overlopende rekeningen	€ 194.699,68
liquide middelen	€ 653.512,12		
Totaal	€ 1.092.319,09	Totaal	€ 1.092.319,09

Tabel: Samenvatting balans BOS+ Vlaanderen 2012

Aan de **activazijde** kunnen volgende elementen worden vastgesteld:

De materiële vaste activa bestaan naast kantoormateriaal voornamelijk uit 'terreinen', nl. het BOS+ bos in Wachtebeke (€ 27.650). De financiële vaste activa zijn beperkt tot borgtochten, waarvan het grootste deel projectgebonden borgen zijn. De vorderingen op minder dan 1 jaar bestaan voor het grootste deel uit te ontvangen bijdragen in het kader van projectafrekeningen (€ 334.833,52). Deze werden grotendeels ontvangen in de loop van januari/februari 2013. De overlopende rekeningen hebben in hoofdzaak te maken met de projectwerking.

De vereniging beschikt per 31/12/2012 over € 653.512,12 liquide middelen in kas en op de zichtrekeningen en spaarrekeningen bij KBC en Triodos Bank.

Aan de **passivazijde** kunnen volgende elementen worden vastgesteld:

Een nieuw bestemd fonds werd gecreëerd voor het beheer van de 10 Miljoen Bomen-campagne die vanaf augustus 2012 in eigen regie wordt uitgevoerd (€ 3.647,66).

Bestemde fondsen	€
Fonds sociaal passief	€ 83.200,00
Campagnefonds bosuitbreiding	€ 78.807,43
Fonds werkgroep Tropisch Bos	€ 51.446,00
Fonds biodiversiteitsproject	€ 330,00
Fonds organisatieontwikkeling	€ 93.667,37
Fonds 10 Miljoen Bomen beheer	€ 3.647,66
Algemeen reservefonds	€ 276.188,90

Tabel: Bestemde fondsen BOS+ Vlaanderen per 31/12/2012

Uit de balans kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van BOS+ Vlaanderen gezond is, zowel qua liquiditeit als solvabiliteit. BOS+ Vlaanderen kan dus voldoen aan zijn financiële verplichtingen.

6.2

Samenvatting jaarrekening BOS+ Vlaanderen

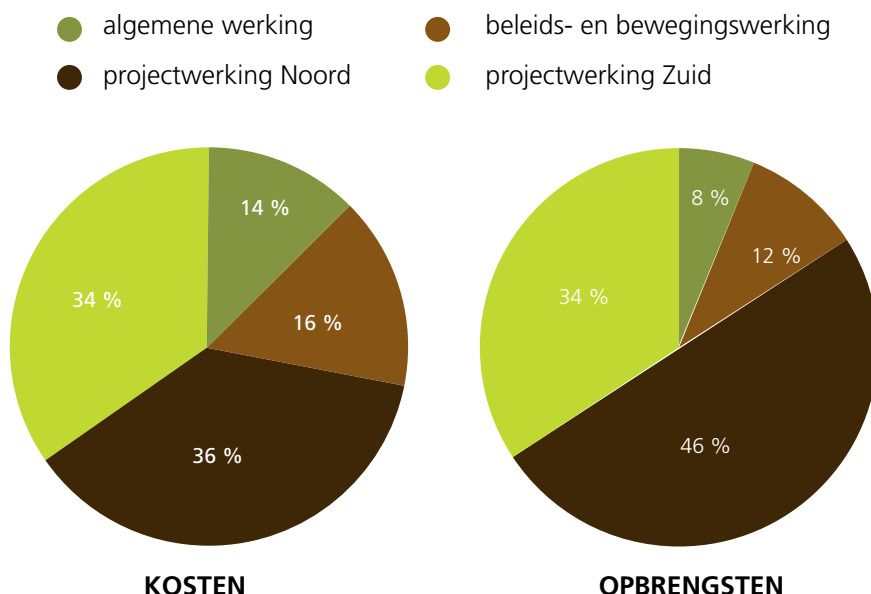
De totale opbrengsten van BOS+ Vlaanderen in het jaar 2012 bedragen € 1.138.205,61 en de kosten bedragen € 1.113.372,88. Het jaar 2012 wordt aldus afgesloten met een positief resultaat van € 24.832,73.

UITGAVEN			INKOMSTEN		
	algemene werking	€ 153.260,35		algemene werking	€ 93.663,85
61	huur lokalen	€ 17.264,74	70	omzet	€ 16.025,96
61	diensten en diverse goederen	€ 57.001,20	73	giften	€ 800,00
62	personeelskosten	€ 72.750,33		subsidies	€ 34.073,61
63	afschrijvingen	€ 3.860,54		tegemoetkomingen	€ 35.992,30
64	andere bedrijfskosten	€ 1.812,93	74	andere bedrijfsopbrengsten	
65	financiële kosten	€ 570,61	75	financiële opbrengsten	€ 6.771,98
	beleids- en bewegings- werking	€ 174.789,05		beleids- en bewegings- werking	€ 134.991,41
	werkingskosten	€ 55.953,65		projectwerking Noord	€ 521.772,00
	personeelskosten	€ 118.835,40		projectwerking Zuid	€ 387.778,35
	projectwerking Noord	€ 399.795,13			
	werkingskosten	€ 51.641,01			
	personeelskosten	€ 211.466,13			
	projectfinanciering	€ 136.687,99			
	projectwerking Zuid	€ 385.528,35			
	werkingskosten	€ 587,93			
	personeelskosten	€ 6.845,04			
	projectfinanciering	€ 378.095,38			
TOTAAL		€ 1.113.372,88	TOTAAL		€ 1.138.205,61
RESULTAAT EINDE BOEKJAAR			€ 24.832,73		

Tabel: Samenvatting jaarrekening BOS+ Vlaanderen 2012

De kosten en opbrengsten zitten verdeeld over 4 deelwerkingen: (1) de algemene werking van de organisatie, (2) de beleids- en bewegingswerking, (3) de projecten Zuidwerking en (4) de projecten Noordwerking.

Kosten - Opbrengsten: BOS+ Vlaanderen

De algemene werking van de vereniging staat voor 14%, de beleids- en bewegingswerking voor 16% en de projectwerking voor 70% van de totale kost. Binnen de projectwerking gaat er 65% als projectfinanciering naar onze partners. In vergelijking met 2011 (€ 839.595,06) zijn de totale kosten in 2012 (€ 1.113.372,88) met 33 % gestegen. Deze stijging is voornamelijk een toename van de huurkosten (bijkomend lokaal), de projectkosten en de communicatiekosten in het kader van de naamsverandering en integratie van BOS+ Vlaanderen en BOS+ tropen.

De opbrengsten die we ontvangen voor de algemene werking en beleids- en bewegingswerking zijn onvoldoende om de kosten te dekken. Momenteel genereert de projectwerking voldoende middelen om de andere deelwerkingen te ondersteunen. In vergelijking met 2011 (€ 1.018.424,77) zijn de totale opbrengsten in 2012 (€ 1.138.205,61) met 12% gestegen, vooral te danken aan projectinkomsten.

bedrijven	44,38%	503.685,93
Vlaamse overheid (dienstverlening)	22,16%	251.506,06
Vlaamse overheid (structurele subsidies)	11,46%	130.096,21
middenveld	6,06%	68.817,62
intercommunales	5,12%	58.057,27
particulieren	3,55%	40.288,72
Vlaamse overheid (projectsubsidies)	3,50%	39.735,20
arbeidsondersteunende maatregelen	3,17%	35.992,30
andere bedrijfsopbrengsten	0,60%	6.771,98
gemeentelijke overheden (dienstverlening)	0,23%	2.649,82
provinciale overheden (dienstverlening)	0,05%	604,60
Totaal		1.134.951,29

Tabel: Opbrengsten BOS+ Vlaanderen vanuit de bron

De inkomsten via bedrijven nemen de laatste jaren in belang toe, in 2012 waren ze goed voor 44% van het totaal. Ook particulieren zijn voor BOS+ belangrijk via lidmaatschappen, verkoop van promotieproducten en fiscaal aftrekbare giften.

Onze **vijf grootste financieringsbronnen** in 2012 zijn:

Telenet	387.778,35
Vlaamse overheid: Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)	263.492,84
Vlaamse overheid: departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)	154.681,41
Intercommunale Limburg.net	58.057,27
Panasonic	24.710,00

Tabel: Grootste financieringsbronnen BOS+ Vlaanderen 2012

6.3

Samenvatting balans BOS+ tropen

Het balanstotaal bedroeg € 378.346,34 per 31 december 2012.

ACTIVA	op 31/12/2012	PASSIVA	op 31/12/2012
vaste activa		eigen vermogen	
materiële vaste activa	€ 765,31	fondsen	€ 158.833,58
financiële vaste activa	€ 2883,40		
vlottende activa		vreemd vermogen	
vorderingen < 1 jaar	€ 240.211,24	schulden op < 1 jaar	€ 69.078,64
overlopende rekeningen	€ 49.339,33	overlopende rekeningen	€ 150.434,12
liquide middelen	€ 85.147,06		
Totaal	€ 378.346,34	Totaal	€ 378.346,34

Tabel: Samenvatting balans BOS+ tropen 2012

Aan de **activazijde** kunnen volgende elementen worden vastgesteld:

De materiële vaste activa zijn beperkt en bestaan uit kantoormateriaal. De financiële vaste activa zijn beperkt tot borgtochten, waarvan het grootste deel projectgebonden borgen zijn.

De vorderingen op minder dan 1 jaar (€ 235.950,51) bestaan uit te ontvangen bijdragen in het kader van projectafrekeningen. Deze werden alle ontvangen in de loop van januari/februari 2013. De overlopende rekeningen hebben in hoofdzaak te maken met de projectwerking. De vereniging beschikt per 31/12/2012 over € 85.147,06 liquide middelen in kas en op de zichtrekening bij KBC .

Aan de **passivazijde** kunnen volgende elementen worden vastgesteld:

Een deel van het Algemeen reservefonds werd herbestemd voor een nieuw fonds bestemd als sociaal passief. Een tweede nieuw bestemd fonds werd gecreëerd voor het beheer van de 10 Miljoen Bomencampagne die vanaf augustus 2012 in eigen regie wordt uitgevoerd. Een derde nieuw fonds werd tenslotte gecreëerd voor projectwerking. Deze middelen moeten toelaten dat BOS+ ook in de toekomst zijn engagementen in het kader van zijn projectwerking kan nakomen.

Bestemde fondsen	€
Fonds sociaal passief	€ 54.000,00
Campagnefonds bosuitbreiding	€ 30.236,96
Fonds projectwerking	€ 20.114,27
Fonds 10 Miljoen Bomen beheer	€ 4.333,59
Algemeen reservefonds	€ 50.148,76

Tabel: Bestemde fondsen BOS+ tropen per 31/12/2012

De schulden op maximum 1 jaar omvatten als handelsschulden hoofdzakelijk nog openstaande facturen.

Uit de balans kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van BOS+ tropen gezond is, zowel qua liquiditeit als solvabiliteit. BOS+ tropen kan dus voldoen aan zijn financiële verplichtingen.

6.4

Samenvatting jaarrekening BOS+ tropen

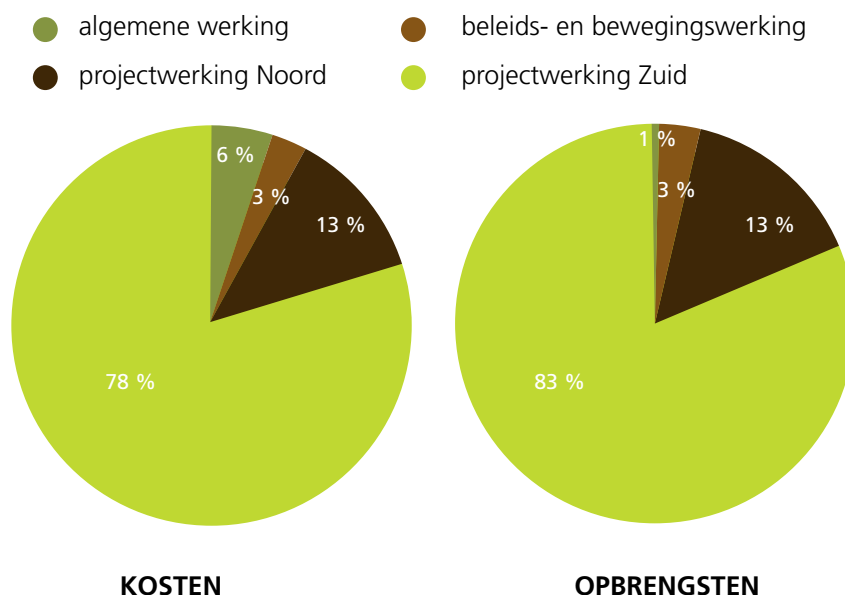
De totale opbrengsten van BOS+ tropen in het jaar 2012 bedragen € 1.053.217,52 en de kosten bedragen € 998.018,95. Het jaar 2012 wordt aldus afgesloten met een positief resultaat van € 55.198,57.

UITGAVEN				INKOMSTEN	
	algemene werking	€ 56.708,69		algemene werking	€ 5.441,17
61	huur lokalen	€ 526,29	70	omzet	€ -
61	diensten en diverse goederen	€ 30.115,75	73	giften	€ 50,00
62	personeelskosten	€ 25.274,33		subsidies	€ -
63	afschrijvingen	€ 47,93		tegemoetkomingen	€ 4.349,93
64	andere bedrijfskosten	€ 161,10	74	andere bedrijfsopbrengsten	€ 587,86
65	financiële kosten	€ 583,29	75	financiële opbrengsten	€ 453,38
	beleids- en bewegings- werking	€ 26.842,84		beleids- en bewegings- werking	€ 27.547,24
	werkingskosten	€ 24.811,12		projectwerking Noord	€ 141.470,64
	personeelskosten	€ 2.031,72		projectwerking Zuid	€ 878.758,47
	projectwerking Noord	€ 130.317,59			
	werkingskosten	€ 16.511,39			
	personeelskosten	€ 65.276,78			
	projectfinanciering	€ 48.529,42			
	projectwerking Zuid	€ 784.149,83			
	werkingskosten	€ 28.320,63			
	personeelskosten	€ 83.295,44			
	projectfinanciering	€ 672.533,76			
TOTAAL		€ 998.018,95		TOTAAL	€ 1.053.217,52
RESULTAAT EINDE BOEKJAAR			€ 55.198,57		

Tabel: Samenvatting jaarrekening BOS+ tropen 2012

De kosten en opbrengsten zitten verdeeld over 4 deelwerkingen: (1) de algemene werking van de organisatie, (2) de beleids- en bewegingswerking, (3) de projecten Zuidwerking en (4) de projecten Noordwerking.

Kosten - Opbrengsten: BOS+ tropen

De algemene werking van de vereniging staat voor 6%, de beleids- en bewegingswerking voor 3%, de projecten Noordwerking voor 13% en de projecten Zuidwerking voor 78% van de totale kosten. Binnen de projectwerking gaat er 79% als projectfinanciering naar onze partners.

In vergelijking met 2011 (€ 495.025,32) zijn de totale kosten in 2012 (€ 998.018,95) verdubbeld. De uitbreiding van de projectwerking brengt een grotere personeelsbezetting (en -kost) en een stijgende projectwerkingskost met zich mee. Aanvullend heeft ook de overgang naar een analytische boekhouding zijn prijskaartje.

De opbrengsten voor de algemene werking zijn onvoldoende om de kosten te dekken. De beleids- en bewegingswerking is net kostendekkend. De projectwerking genereert momenteel voldoende middelen om de algemene werking te ondersteunen.

In vergelijking met 2011 (€ 531.216,97) zijn de totale opbrengsten in 2012 (€ 1.053.217,52) verdubbeld, wat te danken is aan de uitbreiding van de projectwerking.

bedrijven	41,25%	434.419,54
Vlaamse overheden (projectsubsidies)	32,58%	343.114,56
Overige (projectsubsidies)	9,85%	103.699,77
Vlaamse overheid (dienstverlening)	7,06%	74.331,00
Federale overheden (projectsubsidies)	5,17%	54.488,54
particulieren	2,40%	25.259,04
Provinciale overheden (projectsubsidies)	0,87%	9.150,18
arbeidsondersteunende maatregelen	0,41%	4.349,93
Provinciale overheden (werkingssubsidies)	0,20%	2.138,20
andere bedrijfsopbrengsten	0,10%	1.041,24

gemeentelijke overheden (projectsubsidies)	0,08%	825,52
middenveld	0,03%	300,00
gemeentelijke overheden (dienstverlening)	0,01%	100,00
	Totaal	1.053.217,52

Tabel: Opbrengsten BOS+ tropen vanuit de bron

Wanneer we de **opbrengsten** bekijken vanuit de **bron** blijkt dat BOS+ tropen een significante financiële steun vanuit de overheid ontvangt, goed voor 46%. De inkomsten via bedrijven nemen de laatste jaren in belang toe, in 2012 goed voor 41% van het totaal.

De **vijf grootste financieringsbronnen** in 2012 zijn:

Telenet (via BOS+ Vlaanderen)	337.253,56
Vlaamse overheid: Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)	285.650,10
Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS)	131.795,46
Belgische Technische Coöperatie (BTC) - Trade for Development Centre (TDC)	71.294,57
Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp (DGD)	54.488,54

Tabel: Grootste financieringsbronnen BOS+ tropen 2012

7

Milieu

Als ngo actief in de natuur- en milieusector vinden we het noodzakelijk dat we doen wat we van het brede publiek, de privé-sector en de beleidsmakers verlangen: leven en werken op een zo duurzaam mogelijke manier. Ook in 2012 werkte BOS+ hiervoor verder aan onze eigen verduurzaming.

Aankoopbeleid

Als ondertekenaars van het FSC-convenant houden we ons aan de principes van het voorkomen van papierverspilling en het gebruik van 100% gerecycleerd papier (voor de Boskrant en Bosrevue). Ook voor ons houtgebruik kiezen we uiteraard voor FSC-hout. Al het aangekochte print- en kopiepapier is 100% FSC- gerecycleerd papier en draagt het EU Ecolabel. Het geschatte papierverbruik in 2012 van BOS+ bedraagt 336 kg, tegenover 407 kg in 2011 en 463 kg in 2010. Dat is een verdere daling van meer dan 17%.

Ook voor de BOS+ T-shirts (te koop via onze [webwinkel](#)) denken we aan het milieu en kiezen we voor ethisch en ecologisch aanvaardbare productieprocessen. Onze T-shirts, rompertjes en slabbetjes zijn bio en/of fair trade.

Catering

Standaard serveren we op BOS+ activiteiten al een aantal jaren geen vlees of vis. Met de keuze voor vegetarische activiteiten willen we alvast een signaal geven en de deelnemers kennis laten maken met alternatieven. Want het is geweten: de huidige vleesconsumptie heeft mondiale effecten op onder andere de klimaatverandering en het wereldwijde bosoppervlakte.

Elektriciteit, verwarming en water

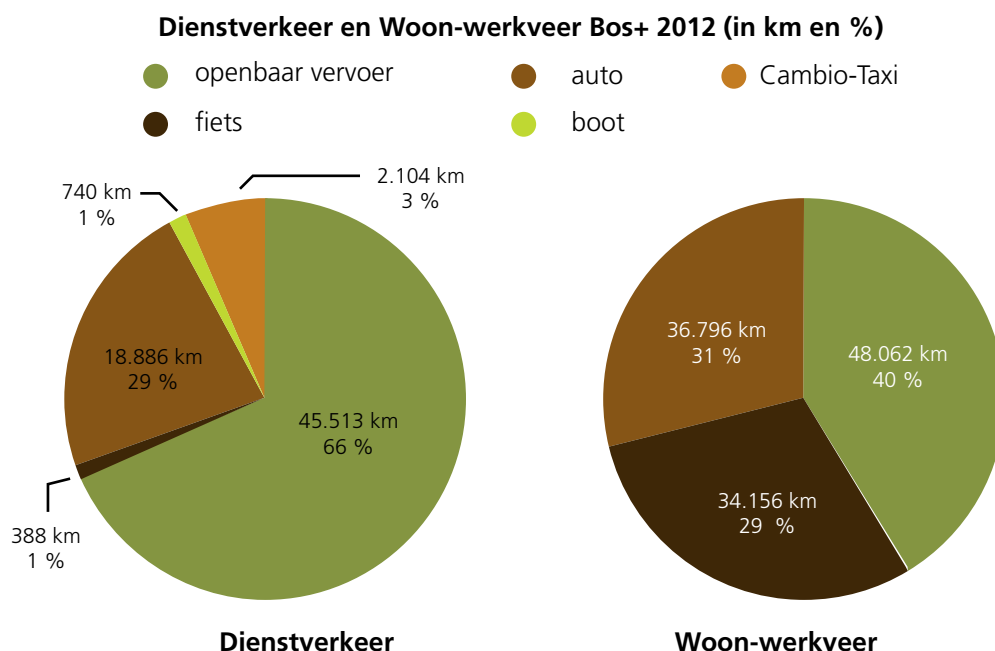
Als huurder van een kantoor kan BOS+ op dit vlak weinig structurele aanpassingen doorvoeren. Onze huisbaas, de Universiteit Gent, heeft rond de verwarming en de isolatie van het gebouw de laatste jaren echter wel belangrijk werk geleverd (vernieuwing van het dak, plaatsen van tochtstrips aan de buitendeur, isolatie van de verwarmingsbuizen, opnieuw inregelen van de verwarming, plaatsing van een kleinere elektrische boiler in de keuken), wat in 2012 geleid heeft tot indrukwekkende reducties in waterverbruik (-8%), elektriciteit (-4%) en aardgas (-23%).

Transport

De werking van BOS+ kan niet zonder een aanzienlijk aantal kilometers dienstverkeer: heel wat van onze projecten leiden tot activiteiten verspreid over heel Vlaanderen, en dit niet steeds op even vlot bereikbare plaatsen. Voor verschillende projecten en activiteiten moet er bovendien soms veel materiaal vervoerd worden (spades voor plantacties, technisch materiaal voor Film in het Bos, infomarkten, ...),

waardoor transport met de wagen soms het enige mogelijke scenario is. Toch trachten de BOS+ medewerkers hun transport zo duurzaam mogelijk te organiseren, wat de voorbije jaren leidde tot een zeer positieve evolutie. Mede dankzij de aankoop van een plooi-fiets, het lidmaatschap bij autodeelorganisatie Cambio, interne sensibilisering en de aankoop van laptops die het werken onderweg faciliteren, slagen we erin dit alles op efficiënte wijze te realiseren. Waar in 2006 nog meer dan 80 % van het diensttransport van BOS+ Vlaanderen met de auto gebeurde, was dit in 2011 slechts 35% meer, waarvan 6% via de duurzamere oplossing van het autodelen.

Aangezien BOS+ tropen haar diensttransport de voorbije jaren niet op dezelfde wijze inventariseerde als BOS+ Vlaanderen, kan dit deel van het dienstverkeer niet vergeleken worden met de prestaties van de voorbije jaren. In de toekomst is het wel de bedoeling om deze trend te monitoren. Omwille van de vertekeningen die vliegtuigreizen van jaar tot jaar kunnen hebben op het totaalplaatje, hebben we ervoor gekozen deze uit de grafiek te laten. In 2012 maakten vliegtuigreizen 32% van het totale dienstverkeer uit.

In tegenstelling tot BOS+ Vlaanderen had BOS+ tropen niet de gewoonte het woon-werkverkeer op te nemen in haar jaarverslag. Voor het eerst bekijken we het woon-werkverkeer voor BOS+ samen. Uit de gegevens die BOS+ Vlaanderen bijhield, bleek een opmerkelijke stijging van de verplaatsingen via fiets en openbaar vervoer in de voorbije zes jaren, al namen we ook sinds 2009 een lichte stijging waar in het gebruik van de auto. In de cijfers van beide organisaties samen zien we ook dat het aandeel autogebruik nog betrekkelijk hoog ligt. Het blijft dus een uitdaging om steeds voor de meest duurzame optie te kiezen. We blijven onszelf, onze collega's en onze leden wijzen op het belang van duurzame verplaatsingen.

CO₂-uitstoot

Via de website van CO₂-gift berekent BOS+ Vlaanderen de CO₂-uitstoot die het dienstverkeer (eigen auto, Cambio, vliegtuigreizen) genereert. Dit leidt tot een gift aan kleinschalige projecten van herbebossing en bosherstel in de tropen. Het gaat hier echter niet om gemonitorde en gecertificeerde compensatiebebossingen.

Voor een organisatie met een belangrijke zuidwerking is het onvermijdelijk dat er regelmatig verre vliegtuigreizen gemaakt worden. BOS+ tropen onderneemt deze reizen alleen als ze echt noodzakelijk zijn en compenseert de veroorzaakte uitstoot via Atmosfair. In 2012 vonden er zes retourvluchten naar Zuid-Amerika plaats en 11 binnenlandse vluchten ter plaatse. De compensatie van deze vluchten zal plaatsvinden in 2013. In 2012 werd bij Atmosfair voor 80,64 ton CO₂ gecompenseerd voor vluchten die plaatsvonden tussen 2008 en 2011.

8

Organisatie

8.1

Over ons

2012 is een jaar van verandering geweest. Groenhart werd BOS+ tropen, de Vereniging voor Bos in Vlaanderen werd BOS+ Vlaanderen, en samen werden we BOS+, meer dan bomen alleen.

Op de buitengewone Algemene Vergadering van november 2012 beslisten BOS+ Vlaanderen vzw en BOS+ tropen vzw om een personele unie te vormen. De twee verenigingen blijven bestaan maar komen naar buiten onder eenzelfde naam. BOS+ Vlaanderen is een milieuorganisatie met als werkingsgebied Vlaanderen en BOS+ tropen is een ontwikkelingsorganisatie met de focus op bos in het Zuiden, met name Ecuador, Peru en Bolivia, en met een educatieve werking in Vlaanderen.

Beide verenigingen zijn gevestigd op de Geraardsbergsesteenweg 267 te 9090 Gontrode (Melle). Het ondernemingsnummer van BOS+ Vlaanderen is 0411.088.374 en dat van BOS+ tropen is 0479.222.461.

8.2

Algemene Vergadering

Het hoogste beslissingsorgaan van BOS+ is de Algemene Vergadering (AV). De AV van BOS+ tropen en BOS+ Vlaanderen is identiek en bestaat uit 81 leden met volwaardig stemrecht. Naar jaarlijkse gewoonte werd op de AV de BOS+ Ereprijs uitgerekend, weliswaar onder een nieuwe naam. In 2012 ging die naar de voormalige voorzitter van de Vereniging voor Bos in Vlaanderen, prof. Bart Muys, die zich jarenlang heeft ingezet voor meer en beter bos.

8.3

Raad van Bestuur

De nieuwe Raad van Bestuur van BOS+ werd op de buitengewone AV verkozen. Dit vernieuwde en kleinere bestuur bestaat uit Rik De Vreese (secretaris), Eric Heystraeten, Bart Holvoet, Patrick Huvenne (penningmeester), Danny Jacobs, Noah Janssen, Geert Lejeune (ondervoorzitter), Bart Meuleman, Bart Muys, Frans Pauwels, Joost Van de Velde, Pieter Vercammen en Kris Verheyen (voorzitter).

8.4

Personeel

In 2012 zijn er enkele wijzigingen binnen het personeel gebeurd. BOS+ Vlaanderen heeft afscheid genomen van medewerkers Emma Denorme en Kathleen De Looze. Els Van Den Eede werd in dienst genomen als nieuwe secretariaatsmedewerker. Er zijn nu (eind 2012) negen personeelsleden tewerkgesteld, goed voor 8,2 VTE.

BOS+ tropen heeft Delphine Scheerens verwelkomd om een nieuw educatief project aan te vangen en beschikt nu over zeven medewerkers, goed voor 4,15 VTE.

In totaal zijn er elf vrouwen en drie mannen tewerkgesteld. De basis-salarissen voor mannen en vrouwen zijn gelijk. Alle medewerkers vallen onder de collectieve arbeidsovereenkomst die geldt voor de sector.

Het personeel bestaat uit twee voltijdse en twee deeltijdse leidinggevendenden, en twee voltijdse en acht deeltijdse bedienden. Twee medewerkers zijn verantwoordelijk voor de zuidwerking, negen medewerkers staan in voor de noordwerking en drie deeltijdse medewerkers behandelen de (personeels)administratie.

In 2012 hebben vier studenten hun stage gelopen bij BOS+ en hebben twee actieve vrijwilligers ons bij-gestaan met hulp op kantoor. Tom Van Luchene komt twee voormiddagen per week om met klusjes te helpen en de persmap in orde te houden. Frederick Rooseleir heeft tussen september en december zijn vrije tijd besteed aan het opstellen van een communicatie- en fondsenwervingsstrategie voor BOS+.

8.5

Partners

BOS+ tropen werkte in 2012 met de volgende partners samen:

Peru: ACPC, AIDER, Asociación Putumayo Peru, DRIS
 Ecuador: Ecohomode, CODEAMA, MCF, NCI, TRAFFIC
 Bolivia: CIPLA, Fundación Ecología de la Tierra
 België: MUS-E, FedOS, Globelink, FSC België, Centrum Informatieve Spelen, provincie Oost-Vlaanderen, provincie Vlaams-Brabant

BOS+ Vlaanderen werkte in 2012 met de volgende partners samen:

Regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei, De Vlaamse Bosgroepen, Trage Wegen, Arcadis, Technum, taalrijke gemeentes, Green vzw, Tetra Pak, Limburg.net, Gezinsbond, Natuurpunt, Stad Halle, Provincie Limburg, ANB, Steunpunt Jeugd, Kind en Samenleving, het Consortium Agroforestry, Universiteit Antwerpen, Inagro, INBO, Argus, Aveve, AVBS, Curieus, Melitta, Red de motorcross, Scotts, Telenet, Lions Club, Bosboomkwekers van Vlaanderen

8.6

Lidmaatschappen

BOS+ tropen is lid van: BBL, FSC Belgium, FSC International, Ngo-federatie en 11.11.11
 BOS+ Vlaanderen is lid van: BBL, FSC Belgium, FSC International, Inverde, Trage wegen vzw, de Vlaamse bosgroepen, LEAF, PRO SILVA Europe en de Klimaatcoalitie.

9

Over dit verslag

Dit verslag beschrijft de werking van BOS+ van 1 januari tot en met 31 december 2012. Deze verslaggeving gebeurt jaarlijks. Voor dit verslag beperken we ons tot de activiteiten van BOS+ Vlaanderen vzw en BOS+ tropen vzw. Partnerorganisaties waarmee BOS+ samenwerkt of financierders worden vermeld, maar hun inspanningen op het vlak van duurzaamheid behoren niet tot de reikwijdte van dit verslag.

Het jaarverslag van BOS+ is opgesteld volgens de richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving van het Global Reporting Initiative (GRI), de referentiestandaard voor rapportering over de economische, sociale en milieu-impact van een organisatie.

Het GRI-verslaggevingsraamwerk kent drie toepassingsniveaus die aangeven in welke mate de inhoud van de G3-richtlijnen is gebruikt in de duurzaamheidsverslaglegging. De niveaus worden aangeduid met A, B en C, al dan niet voorzien van een + voor externe verificatie. Hierbij is A+ het hoogst haalbare niveau. In dit jaarverslag wordt gerapporteerd op GRI-toepassingsniveau C. (www.globalreporting.org)

Op pagina 33 vindt u een inhoudstafel van alle gebruikte GRI-indicatoren en waar u ze kan terugvinden in dit verslag.

Indien u vragen of opmerkingen hebt over dit verslag kan u terecht bij Thibaut Joris, project-medewerker bij BOS+ (09/ 264 90 56 of thibaut.joris@bosplus.be).

Global Reporting Initiative, of kortweg GRI, ontstond een tiental jaar geleden als een netwerk van ngo's, bedrijven en overheden. Het opzet was om in de eerste plaats bedrijven aan te zetten om te rapporteren over hun volledige maatschappelijke impact en dus informatie te verschaffen niet enkel over hun financiële resultaten maar ook

over hun milieu-impact en hun sociale impact. Daarvoor werkte GRI een raamwerk voor verslaggeving uit. Hieronder vindt u een overzicht van de GRI-indicatoren in dit verslag, voorafgegaan door de GRI-code en op welke pagina van dit verslag ze terug te vinden zijn.

1.	Strategie en analyse	
1.1	Verklaring van de voorzitter	4
2.	Organisatieprofiel	
2.1	Naam van de organisatie	30
2.2	Voornaamste producten en diensten	5
2.3	Operationele structuur	30
2.4	Locatie van het hoofdkantoor	30
2.5	Aantal landen waar de organisatie actief is	30
2.6	Eigendomsstructuur en rechtsvorm	30
2.7	Doelgroep en betrokken belanghebbenden	31
2.8	Omvang van de organisatie	30-31
2.9	Significante veranderingen wat betreft omvang, structuur of eigendom ...	30-31
2.10	Onderscheidingen toegekend aan de organisatie	neen
3.	Verslagparameters	
3.1	Verslagperiode	32
3.2	Datum van het meest recente verslag	32
3.3	Verslaggevingscyclus	32
3.4	Contactpunt voor vragen over het verslag	32
3.5	Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	32
3.6	Afbakening van het verslag	32
3.7	Bependingen voor de reikwijdte/afbakening van het verslag	32
3.8	Verslaggeving over samenwerkingsverbanden	31,32
3.13	GRI-Inhoudstafel	33-34

4.	Bestuur, verplichtingen en betrokkenheid	
4.1	Bestuursstructuur van de organisatie	30
4.2	Heeft de voorzitter een leidinggevende functie?	neen
4.3	Aantal onafhankelijke bestuurders.....	3
4.4	Mechanismen voor inspraak van belanghebbenden	30
4.13	Lidmaatschap van verenigingen	31
4.14	Lijst van groepen belanghebbenden die betrokken werden.....	30-31
4.15	Basis voor inventarisatie van belanghebbenden	30-31
5.	Prestatie-indicatoren	
	Economisch	
EC1	Direct economische waarde	20-26
EC4	Significante steun van de overheid	22,25-26
NGO8	De vijf grootste donateurs en de geldelijke waarde van hun bijdrage	23,26
	Milieu	
EN1	Totale hoeveelheid gebruikte materialen	27
EN2	Hoeveelheid hergebruikte materialen	27
EN3	Direct energieverbruik door primaire energiebron	27-29
EN4	Indirect energieverbruik door primaire energiebron.....	27-29
EN5	Energie die bespaard is door besparingen en efficiëntieverbeteringen	27-29
EN26	Initiatieven ter compensatie van de milieugevolgen van producten en diensten	27-29
	Arbeid	
LA1	Samenstelling personeelsbestand	30-31
LA2	Totaal aantal en snelheid van personeelsverloop	30-31
LA4	Percentage medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt.....	31
LA14	Verhouding tussen basissalarissen van mannen en vrouwen.....	31
	Effectiviteit van de programma's	
NGO3	Systeem voor opvolging en evaluatie van programma's.....	13
NGO5	Processen voor het formuleren en uitvoeren van bewustmakingscampagnes.....	6
NGO6	Coördinatie met activiteiten van andere actoren	13

BOS+
MEER DAN BOMEN ALLEEN

